



Likabehandlingsplan

I likabehandlingsplanen ingår skollagens krav på en årlig plan mot kränkande behandling och diskrimineringslagens krav på en likabehandlingsplan mot diskriminering och trakasserier.

Norrbackaskolan grundskola

Ansvarig: Gunilla Colldén
Gäller ht 21 – vt 22

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	3
2	Syfte	3
3	Det främjande arbetet för verksamhetens långsiktiga mål. Skolans vision/helhetssyn	3
4	Utvärdering av tidigare plan.....	3
5	Slutsatser av årets kartläggning av om det finns risk för inslag av diskriminering eller kränkande behandling.....	4
6	Insatser och åtgärder för det främjande arbetet utifrån kartläggningen	5
7	Insatser och åtgärder för det förebyggande arbetet utifrån kartläggningen ...	5
8	Handlingsplan utifrån kartläggningen	5
9	Kompetensutvecklingsplan	5
10	Mål och åtgärder för det främjande arbetet kopplat till diskrimineringslag och skollag 6	
11	Elevers delaktighet i likabehandlingsarbetet	7
12	Vårdnadshavares kännedom.....	7
13	Kontaktperson.....	7
14	Rutiner vid akuta situationer	7
15	Rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera när elev kränker elev	8
16	Rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera när vuxen kränker eller diskriminerar elev	8
17	Begreppens innebörd.....	8
18	Skolans ordningsregler med konsekvenser	10
19	Skolans systematiska arbetsmiljöarbete	10

NOLLTOLERANS

1 Bakgrund

Det råder ett absolut förbud för alla att kränka, diskriminera eller trakassera elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder.

2 Syfte

Syftet med en likabehandlingsplan är att elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

3 Det främjande arbetet för verksamhetens långsiktiga mål. Skolans vision/helhetsyn

På Norrbackaskolan är all form av kränkande behandling oacceptabel. Det är skolans ansvar att upptäcka, åtgärda och förebygga kränkande behandling. Alla elever på Norrbackaskolan är partnerberoende både i sin kommunikation och sin motorik vilket gör våra elever extra utsatta. Skolan lägger stor vikt på att medvetandegöra oss personal om vad det innebär att arbeta i en verksamhet med elever som är partnerberoende för att inte omedvetna kränkningar ska uppstå. Norrbackaskolan har höga förväntningar på att våra elever har något som de vill uttrycka. Till stöd för att kunna uttrycka sig använder alla elever och personal kommunikationsverktyget PODD. Skolans vision är ”Att erbjuda en adekvat utbildning med höga förväntningar”.

KARTLÄGGNING

4 Utvärdering av tidigare plan

Vi har tittat på delaktighet och justerat det i utvärdering. Att utvärdera här och nu är en framgångsfaktor som fler av våra elever klarar. Vi hade för hög målsättning att tro att det skulle kunna komma fram i efterhand på elevrådet. Förra årets plan hade vi fokus på vad vi kommit fram till istället för hur vi jobbat som varit fokus i tidigare planer. Den senaste planen blev tydligare, mindre textmassa vilket gjorde den mer lättläst samt lättare att utvärdera. Det finns under året inga STELLA-anmälningar gällande diskriminering eller kränkande behandling.

5 Slutsatser av årets kartläggning av om det finns risk för inslag av diskriminering eller kränkande behandling

Utifrån kartläggning av den senaste planen bedömer vi fortfarande risken för kränkningar mellan elever som väldigt liten utifrån den elevgrupp vi har. Viktigt att vi även fortsättningsvis måste vara medvetna om att vissa elever kan uppleva obehag om någon elev eller vuxen kommer för nära utifrån att eleven inte själv kan gå undan. Vi fortsätter med att medvetandegöra oss som personal om omedvetna kränkningar. Exempel på en omedveten kränkning kan vara att en vuxen pratar ”över huvudet” på eleven. Slutsatser av kartläggningen av elevens trygghet och trivsel är fortfarande att både graden av trygghet och trivsel är stor. Målet att alla är medvetna om att vi arbetar med elever som är partnerberoende och att alla visar en stor respekt inför detta uppdrag anser vi vara uppnått. Att alla som arbetar på Norrbacka är medvetna om sitt eget förhållningssätt för att inga omedvetna kränkningar ska uppstå var ett annat mål. Detta mål måste alltid vara aktuellt utifrån att det rör sig om just omedvetna kränkningar.

Samtliga elever saknar förmågan att självständigt kunna uttrycka sig, de är alla partnerberoende i sin kommunikation. Vi kan se att det skiljer sig åt hur frekvent man använder elevens kommunikationsverktyg vilket påverkar likvärdigheten. Att kompetensen skiljer sig åt hos personalen är något som är oundvikligt men att alla tar ansvar utifrån var och ens förutsättningar är väldigt viktigt.

Utifrån samtal och möten med våra föräldrar både enskilt och i grupp framkommer det att de upplever att deras barn är trygga och trivs på Norrbackaskolan. Positivt är att föräldrarna framför åsikter om vår verksamhet vilket är viktigt för oss i vårt arbete för trygghet och trivsel. Föräldrarna är viktiga samarbetspartners i vårt likabehandlingsarbete. Vi har haft två föräldrarepresentanter i skolrådet under 20-21. Önskemål om att ha en representant från varje ”kompisteam”. Detta togs upp på föräldramötet hösten -21. Skolan har 21 elever samt fyra barn på vår förskola. Mål för arbetet kommande år utifrån kartläggningen

Att få all personal oavsett profession att ta ansvar för att bli ett styrkebaserat team som tar vara på varandras olika kompetenser och styrkor i arbetet med våra elever. Det är ett ständigt pågående utvecklingsarbete vilket kommer att gynna både elever och personal.

Att forma meningsbärande lärmiljöer för ökat lärande och delaktighet för alla elever på Norrbackaskolan, samt utforma ett skolbibliotek utifrån elever på en tidig utvecklingsnivås behov.

Att alla som arbetar på Norrbacka är medvetna om sitt eget förhållningssätt för att inga omedvetna kränkningar ska uppstå var ett annat mål. Detta mål måste alltid vara aktuellt utifrån att det rör sig om just omedvetna kränkningar. Vårt arbete utgår från ledarplanen och våra överenskommelser. Att vi håller oss till vår röda tråd och överenskommelserna följer vi upp på bl.a. klassplanering, utvecklingsgrupp, PODD-grupp m.m.

6 Insatser och åtgärder för det främjande arbetet utifrån kartläggningen

Vårt förhållningssätt gentemot våra elever och varandra är något som vi tar upp regelbundet i olika forum som t.ex. klasskonferenser och APT. Vi anpassar utifrån elevernas behov, det kan vara att en anpassning är gjord men att vi behöver göra ytterligare anpassningar i miljön runt eleven både pedagogiskt och socialt. En anpassning på Norrbackaskolan är alltid en pågående process utifrån elevens behov.

7 Insatser och åtgärder för det förebyggande arbetet utifrån kartläggningen

Eventuella inrapporteringar i STELLA som visar på diskriminering eller kränkningar analyseras av elevhälsoteamet i syfte att åtgärda brister i bemötande eller i skolmiljön. Inga rapporteringar kring detta har hittills gjorts.

8 Handlingsplan utifrån kartläggningen

MÅL	HUR	NÄR	VEM
Inga omedvetna kränkningar, typ "prata över huvudet" tänka på vårt förhållningssätt och hur vi pratar i olika situationer.	Omedvetna kränkningar är något som vi regelbundet försöker medvetandegöra.	I dagsläget tar vi inte upp detta på morgonmötet med hjälp av "minneslappar". Det har blivit ett förhållningssätt och något som vi pratar om då och då.	Alla
Att se elevens förmågor och ha höga förväntningar på att de har något att uttrycka.	Att vårt förhållningssätt genom PODD gör oss till bättre kommunikationspartner för våra elever då vi får stöd att prata om vad som kan vara fel, gillar, gillar inte m.m. Att i alla situationer uppmärksamma elevens funktionsförmåga som är olika för olika människor.	Alltid	Alla

9 Kompetensutvecklingsplan

Arbetet i vårt SIS-projekt genom SPSM som vi arbetat med under 19 - 20 kommer att fortsätta även om själva projektiden är slut. I vårt projektarbete har vi utformat och utvärderat meningsbärande lärmiljöer för våra elever. Men det är ett pågående arbete. Vi arbetar mycket med att alla ska vara delaktiga i vad som sker på skolan på något sätt. Vi bildade olika lärgrupper inför flytten till våra nya lokaler utifrån skapande av våra lärmiljöer. Där har både lärare och elevassistenter ingått. Man har till största delen valt utifrån intresse vilken lärmiljögrupp man vill tillhöra. Vi

kommer även ha ett samarbete med biblioteket i Nacksta för att utforma ett bibliotek för vår elevgrupp i våra nya lokaler i Nacksta. Pandemin har tyvärr gjort att det inte har blivit i den utsträckning vi önskat.

Vårt arbete att utveckla kommunikation med våra elever med stöd av kommunikationsverktyget PODD är ständigt pågående. Vi har även en speciell PODD grupp som tar extra ansvar, där ingår bl.a. tre medarbetare, en elevassistent, en lärare samt en specialpedagog som har gått 5-dagars PODD-utbildning på avancerad nivå samt ytterligare en elevassistent. All ny personal får en genomgång av skolans Förstelärare i PODD när de börjar på Norrbacka. Detta för att säkerställa att vi utvecklar vårt arbete med PODD med våra elever.

FRÄMJANDE ARBETE

10 Mål och åtgärder för det främjande arbetet kopplat till diskrimineringslag och skollag

Mål för de olika diskrimineringsgrunderna:

Kön: Alla barn ska få lika möjligheter utan att hindras av traditionella könsrollsförväntningar

Könsuttryck/identitet: Alla barn skall ges frihet och möjlighet till att ha och skapa sin egen könsidentitet/uttryck i form av klädstil eller annat.

Etnisk tillhörighet: Alla barn oavsett ursprung är lika värda, accepterade och välkomna.

Religion eller annan trosuppfattning: Alla barn oavsett religion eller annan trosuppfattning skall våga säga sin mening, bli lyssnad till och respekterad för sin åsikt.

Funktionsnedsättning: Alla barn ska ges samma förutsättningar oavsett förmåga.

Sexuell läggning: Alla barn oavsett familjekonstellationer skall känna att de har lika värde, det finns inget rätt eller fel.

Ålder: Alla barn ska känna sig välkomna i undervisningen och få utmaningar utifrån sin egen kompetens.

Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en om verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö (Lgrsär 11).

Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten (Lgrsär 11).

Alla som verkar i skolan ska hävda de grundläggande värden som anges i skollagen och i denna läroplan och klart ta avstånd från det som strider mot dem (Lgrsär 11).

11 Elevers delaktighet i likabehandlingsarbetet

Utifrån elevens förutsättningar är eleven delaktig. Vi använder oss av kommunikationsverktyget PODD för att öka elevens delaktighet. En utmaning för oss är att ha ett elevråd där eleven ska kunna uttrycka sin åsikt om en aktivitet som varit vid ett tidigare tillfälle. Vi eftersträvar att eleven ska kunna uttrycka ”gillar, gillar inte” mer direkt efter de flesta aktiviteter.

12 Vårdnadshavares kännedom

Skolrådet är en viktig kontaktväg att sprida information om skolans trygghetsarbete utifrån ett organisationsperspektiv. Klass- och föräldramöten är motsvarande kanal på gruppnivå. På individnivå är det utvecklingssamtalen som är grunden för samverkan samt den dagliga kommunikationen mellan hem och skola. Vid möten med våra föräldrar ges de möjlighet att komma med för oss viktiga synpunkter. Vi uppmuntrar föräldrar på våra föräldramöten att i klasserna ta upp saker som de anser är viktiga genom att vi ger egentid för föräldrarna under mötet att prata med varandra utan personal. Det som kommer upp får skolrådets representanter ta med sig till skolrådet.

13 Kontaktperson

Rektor Gunilla Colldén, mobil 070- 100 08 01

14 Rutiner vid akuta situationer

All anställdpersonal inom Barn och Utbildningsförvaltningen har handlingsplikt och skyldighet att agera.

Om personalen får kännedom om kränkande behandling har de ansvar att snabbt reagera och agera i direkt anslutning till den aktuella händelsen.

En utredning ska då göras utifrån elevperspektivet från tjänsteanteckningarna gjorda i arbetslaget.

Vid situationer där personal utsätter elev för kränkning skall rektor informeras omgående. Rektor utreder ärendet, vidtar eventuella åtgärder och ansvarar för att dokumentation upprättas.

Risken att de elever, vi har idag, som är på en tidig utvecklingsnivå kränker varandra upplever vi som mycket liten, men vi får aldrig säga att den inte finns. För att förebygga risken av omedvetna kränkningar samtalar vi regelbundet om situationer då en sådan kränkning kan uppstå.

15 Rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera när elev kränker elev

Utifrån den elevgrupp som finns på Norrbackaskolan/förskola så är eleverna/barnen aldrig ensamma. Utifrån våra elevers utvecklingsnivå och funktionsnedsättningar så är det näst intill omöjligt att elev kränker elev. I så fall kan det vara en omedveten kränkning utifrån den elevens som kränker perspektiv. Men skulle det ändå uppstå så agerar personalen genom att uppmärksamma det och ta upp det i arbetsgruppen och ge förutsättningar för att det inte ska uppstå igen. Det ansvaret ligger helt och fullt på oss personal.

16 Rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera när vuxen kränker eller diskriminerar elev

Om det framkommer att en personal på skolan utsatt en elev för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling skall detta skyndsamt anmälas till rektor. Det åligger då rektor att utreda och åtgärda detta. För att motverka och förebygga detta sker en ständig dialog mellan arbetsledning och arbetstagare, genom t.ex. individuella utvecklingssamtal och/eller arbetsplatsträffar där det finns möjlighet att prata om värdegrund och förhållningssätt.

Vid ev. upptäckt kontaktas rektor för vidare åtgärd. Vid andra tillfällen uppmanas föräldrar att ta kontakt med personal de är förtrogna med, handledare, skolsköterska eller kurator. Det är sedan rektor som åtgärdar eventuell händelse.

1. Rektor har samtal med personal
2. Handlingsplan för förhindrande av diskriminering eller kränkning i framtiden skrivs. Dokumentera i STELLA.
3. Rektor ansvarar för uppföljning. Dokumentation sker i STELLA.
4. Vid ärenden som faller under brottsbalken (t.ex. misshandel, olaga hot, olaga tvång, ofredande, trakasserier, förtal/förolämpning, sexuellt ofredande och hets mot folkgrupp) gör rektor en polisanmälan.

17 Begreppens innebörd

Definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

• Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till en barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

• Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

• **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

• **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

• **Funktionsnedsättning**

(i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm.

Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

• **Sexuell läggning**

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

• **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekats tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet "sexuella trakasserier" innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm.

Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

• Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

• Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

• Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

• Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

18 Skolans ordningsregler med konsekvenser

På vår skola arbetar vi hellre med förhållningssätt och värdegrundsfrågor än att hålla hårt på ordningsregler.

Utifrån elevernas funktionsnedsättning känns inte ordningsregler relevanta.

Alla våra elever har svårigheter att förstå regler. Reglerna blir mer för personalen och då tror vi på ovanstående kommunikationssätt. Därför bifogar vi inga ordningsregler.

19 Skolans systematiska arbetsmiljöarbete

AUGUSTI:

- Upptakt personal
- Information om årsplan
- Brandgenomgång + brandlarm
- Information om kommunhälsan
- Information om BoU friskvårdsavtal
- Information om arbetskläder för fritids- och förskolepersonal
- Kommunens policy alkohol och droger
- Tobakslagen
- Nötförbud/pälsdjur
- Skyddsombud presenterar sin roll
- Ergonomicoacher presenterar sin roll
- Rörelseinspiratör presenterar sin roll

SEPTEMBER:

- Likabehandlingsplan

- Utrymningsövning
- Krisgruppsmöte
- Revidering av krisplan
- Information om samverkansavtalet
- APT

OKTOBER:

- SBA/SRA Fysisk skyddsron
- Medarbetarsamtal
- APT

NOVEMBER:

- LISA – tillbud, elev/personal uppföljning
- APT

DECEMBER:

- Handlingsplaner
- Uppföljning av lokal arbetsmiljöplan
- Personal social aktivitet

JANUARI:

- Brandgenomgång
- Uppföljning av frånvaro personal
- APT

FEBRUARI:

- HLR-genomgång samt information hjärtstartare
- Smittskydd i skolan
- Hygien i verksamhet
- APT

MARS:

- Psykosocial skyddsron SBA/SRA
- Kemikalielista
- Medarbetarsamtal
- APT

APRIL:

- Fysisk skyddsron SBA
- Utrymningsövning
- Medarbetarsamtal
- STELLA – tillbud, elev/personal uppföljning
- APT

MAJ:

- Allergirond
- Uppföljning av fysisk skyddsron
- Medarbetarsamtal
- Revidera likabehandlingsplan
- Studiedag lärare utvärdering och planering
- APT

JUNI:

- Årsplaner revideras
- Social aktivitet personal